

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในช่วงระยะเวลาปี 2541 ซึ่งเป็นการประกาศให้มีการนำนโยบายการผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวครั้งล่าสุด ถึงปัจจุบัน โดยจะทำความเข้าใจในเรื่องของความจำเป็น และผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชน รวมถึงสัมฤทธิ์ผลของการนำนโยบายการผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ติดชายแดน และมีแรงงานต่างด้าวเข้า ออกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งในระยะหลังแรงงานเหล่านี้ได้กระจายตัวออกไปทำงานในเขตพื้นที่อื่นๆ ที่ไม่ได้รับการอนุญาติมากขึ้น ทำให้แต่ละพื้นที่ต้องประสบปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากแรงงานเหล่านี้

3.1 วิธีกรวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งเป็น 2 วิธี คือ

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการนำนโยบายการใช้แรงงานต่างด้าว และผลกระทบของการมีแรงงานต่างด้าว
2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เสนอวิธีการสัมภาษณ์มั่นคงแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประธานหอการค้า นายจ้าง รวม 13 คน และการเก็บแบบสอบถาม จากกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรงงานพม่า 100 คน กลุ่มแรงงานไทย 100 คน และกลุ่มประชาชนทั่วไปอีก 100 คน

3.2 แหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยแหล่งที่มาของข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากภาคสนาม ที่จะทำการรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างโดยตรงจากการสัมภาษณ์ กลุ่มเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รองผู้ว่า

ราชการจังหวัด เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง แรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด สำนักงานจัดหางาน ประธานหอการค้า และนายจ้าง และจากแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรตัวอย่าง 3 กลุ่ม

1. กลุ่มแรงงานไทย ที่ทำงานในสถานประกอบการ 100 คน
2. กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ที่ทำงานในสถานประกอบการ 100 คน
3. ประชาชนทั่วไปที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง เช่น ผู้ประกอบการธุรกิจ เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพอิสระ พนักงานในสถานพยาบาล และประชาชนทั่วไป 100 คน

- ในส่วนของการศึกษาถึงผลกระทบต่อชุมชน จากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมาปฏิบัติ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา โดยใช้เครื่องมือที่สำคัญ คือ การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือหลัก โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของประชากรตัวอย่างจำนวน 3 กลุ่ม

ในการทดสอบแบบสอบถาม ผู้ทำการศึกษาได้มีการนำแบบสอบถามที่มีการกลั่นกรองจากอาจารย์ผู้ชำนาญแล้ว จากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มแรงงานไทย และกลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในจังหวัดเชียงใหม่ ก่อนนำไปทดสอบจริงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- สำหรับส่วนของการศึกษาด้านความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวของผู้ประกอบการ และสัมฤทธิ์ผลจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่ามาปฏิบัติ นั้น เป็นการวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview)

สำหรับคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ศึกษาได้ทำการร่างแบบสัมภาษณ์ (Guideline Interview) โดยมีการปรับรายละเอียดของคำถามให้เหมาะสมกับตำแหน่ง หน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งผ่านการกลั่นกรองจากอาจารย์ผู้ชำนาญแล้ว จากนั้นจึงนำไปทดสอบสัมภาษณ์ (Pre-test) กับกลุ่มเจ้าหน้าที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนนำไปทดสอบจริงในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

- ได้แก่ แหล่งข้อมูลจากห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

เชียงใหม่ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เอกสารที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัด กรุงเทพมหานคร และจังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. จากเอกสาร โดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือทางวิชาการ เอกสาร งานวิจัย รวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ซึ่งมีการใช้ทั้งแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยแจกแบบสอบถาม และเก็บโดยตรงจากกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไป แรงงานไทย แรงงานพม่า รวมทั้งสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ กลุ่มนายจ้าง ประธานหอการค้า ตลอดจนกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าว มาปฏิบัติ

ในส่วนของแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้ใช้คำถามแบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีคำถามหลักทั่วไป และคำถามที่แยกออกตามหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจ ดังนี้

1. ความจำเป็นในการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขต อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ปัจจัยผลักดัน และปัจจัยดึงดูด ที่เป็นส่วนทำให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
3. ลักษณะการทำงานของแรงงานไทย และแรงงานต่างด้าว
4. ค่าจ้าง และค่าสวัสดิการต่างๆ ที่แรงงานไทย และแรงงานพม่าได้รับ
5. การนำนโยบายผลักดันแรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ หลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ
ผลกระทบต่อแรงงานไทย
ผลกระทบต่อแรงงานพม่า
6. ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 มาปฏิบัติ
ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ
ผลกระทบต่อแรงงานไทย
ผลกระทบต่อแรงงานพม่า
7. ขั้นตอน และวิธีการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่ระดับผู้บริหารของจังหวัด ในการแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ทราบถึงนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าว

8. การจับกุมแรงงานผิดกฎหมาย ภายหลังจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวมานำปฏิบัติ
9. การก่อคดีของแรงงานต่างด้าว และการดำเนินการของเจ้าหน้าที่
10. ปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541 ของเจ้าหน้าที่บุคลากร
 ความรู้ความสามารถ และความพร้อม ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ในการปฏิบัติงาน
 งบประมาณที่ได้รับ
 วัสดุอุปกรณ์
 ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของนโยบาย
 ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทั้งในหน่วยงานเดียวกัน และระหว่างหน่วยงานอื่น
 ความร่วมมือ และการสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ เช่น ประชาชนทั่วไป ผู้มีอิทธิพล สื่อมวลชน
 ผู้ประกอบการ เป็นต้น
11. ข้อเสนอแนะในการให้ความช่วยเหลือแรงงานไทย
12. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการสกัดกั้นแรงงานพม่า
13. ความเหมาะสมของนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541

ในส่วน of แบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม คือ แรงงานพม่า แรงงานไทย และประชาชนทั่วไป ซึ่งรูปแบบคำถามจะแตกต่างกันไป แต่อยู่ในหัวข้อใหญ่ที่ ต้องการศึกษเหมือนกัน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลพื้นฐานทั่วไป
ส่วนที่ 2	ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าวปี 2541

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้ทำการวิเคราะห์ในเชิง สถิติโดยใช้สถิติร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์ในส่วนของการสัมภาษณ์นั้นได้ นำ การวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) จากการอาศัยข้อมูลทางเอกสาร การสังเกต การณ์ และการสัมภาษณ์

ซึ่งในการศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการนำนโยบายผ่อนผันการใช้แรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่าต่อชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการศึกษาที่ใช้ทั้งแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความเป็นจริงมากที่สุด